

Geloof tegen alle verwachtingen in – studie 5

Introductie

De les van deze week stelt de protestantse hervormers centraal. Zij waren degenen die ondanks tegenstand en vervolging toch doorgingen met hun missie om de waarheid van Gods woord aan de gewone mens te brengen. Hun heldhaftigheid wordt ruimschoots belicht en er wordt benadrukt dat zij 'een onwankelbaar doel voor ogen' hadden 'dat het leven waard maakte ... hun overtuigingen deden ertoe en ze waren niet bereid hun integriteit te bezoedelen door water bij de wijn te doen'. Zij waren bereid te sterven voor hun doel want zij hadden tenminste iets om voor te leven! Dit alles zou in schril contrast staan met hoe de mens vandaag leeft...

Uiteraard moeten wij de hervormers voor veel dankbaar zijn. De Adventkerk had niet bestaan was het niet voor hun verzet. Het onderwerp dat besproken wordt in de les roept echter ook een aantal vragen op. Het is duidelijk dat de hervormers veel invloed hebben gehad op de geschiedenis en dat ze heel wat belangrijk werk hebben verzet, maar was het allemaal wel zo geweldig en moeten we wel altijd een voorbeeld aan hen nemen? Wat komt er kijken bij het hebben van een sterke overtuiging, een missie waarvoor we bereid zouden zijn alles op te geven? En hoe moeten we dit alles vandaag in context plaatsen? Allemaal zaken om over na te denken...

Paulus

Laten we eerst een kijken naar één van de apostelen die ook zeer zeker bekend staat om zijn sterke overtuiging en zijn bereidheid om gevangengezet en zelfs vermoord te worden voor het evangelie (Handelingen 21:13): Paulus. Paulus is een bewonderingswaardig voorbeeld en de les benadrukt dit ook: 'De apostel Paulus kreeg heel wat voor zijn kiezen terwijl hij het evangelie verspreidde. Toch had hij er vertrouwen in dat Gods Woord uiteindelijk zou overwinnen. Zoals hij zei: *'Wij kunnen ons immers niet tegen de waarheid verzetten, we kunnen ons er slechts voor inzetten'* (2 Korintiërs 13:8, NBV21).

Toch is Paulus ook een goed voorbeeld van hoe men vol overtuiging hard kan strijden voor 'de waarheid' op een verkeerde manier. De Bijbel kent twee gezichten van Paulus (Saulus): van vóór en na de bekering. Voordat Paulus zijn wonderbaarlijke bekeringsmoment had op de weg naar Damascus, stond hij bekend om zijn vurige inzet voor het vervolgen en bestrijden van de vroege Christenen. Hij stond achter de dood van Stefanus, gebruikte geweld tegen volgelingen van Jezus en probeerde hen gevangen te nemen (Handelingen 7:58; 8:1; 8:3; 9:1-2). Geen wonder dat na Paulus' bekering de leerlingen bij wie Paulus zich wilde aansluiten hem argwanend tegemoet traden (Handelingen 9:26).

1. Soms is het cruciaal met volle overtuiging een bepaald doel te verwezenlijken, maar soms kan dit ook tot conflicten leiden, verdeeldheid in de hand werken of zelfs gevaarlijk zijn. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we op de juiste manier met onze overtuigingen naar buiten treden?
2. En hoe zit dat met de kerk, is de kerk een plek waar wij onze overtuigingen kunnen of zelfs moeten delen? Is het soms beter dit niet te doen?
3. Bent u het eens met de uitspraak van het sabbatschoolboekje dat mensen/ gelovigen vandaag niet meer zo strijden voor een doel, en voor hun geloofsovertuigingen zoals Paulus of de hervormers? Waarom wel en waarom niet?
4. Denkt u dat het voor iedereen weggelegd is om zo'n sterke overtuiging te hebben en bereid te zijn alles daarvoor op te geven?
5. Heeft u zelf een specifieke overtuiging die u een doel, richting en energie geeft?

Eén van de teksten die in de sabbatschool naar voren komt is **2 Korintiërs 4:3-6**. Dit is één van de teksten waaruit blijkt dat het verkondigen van het evangelie niet altijd van een leien dakje ging voor Paulus. Hij kreeg wel eens tegenstand en dit keer wordt Paulus waarschijnlijk beschuldigd van het verspreiden van valse leer want hij probeert zich te verdedigen (4:2). Vervolgens probeert hij te argumenteren waarom hij absoluut geen voorbeeld kan zijn van iemand die een valse leer verspreid/ valse overtuiging heeft. Paulus verbindt bepaalde negatieve eigenschappen met het verkondigen van valse leer:

- *Aischyne* = schande, iets om je voor te schamen
- *Panourgia* = sluwheid, misleidende of valse wijsheid
- *Doloo* = verstrikken, corrumperen, in de val lokken. Het idee is hier dat men bedrieglijk omgaat met Gods woord.

Dus Paulus heeft het hier over eigenschappen van mensen die **met een doel/ opzettelijk** verwarring/ verdeling willen zaaien en mensen het verkeerde willen voorschotelen... De focus ligt bij deze personen niet om waar het écht om gaat zoals Paulus in 2 Korintiërs 4:5 probeert uit te leggen: *'Wij verkondigen niet onszelf, wij verkondigen dat Jezus Christus de Heer is en dat wij omwille van hem uw dienaren zijn.'* (NBV21)

6. Wat is het verschil tussen het hebben van een andere/afwijkende mening en het verspreiden van valse leer?
7. Gerelateerd hieraan: wanneer moeten we respect hebben voor iemands overtuiging en verkondiging van ideeën en wanneer moeten we daar grenzen aan stellen?
8. Wat houdt het in om niet onszelf maar Jezus Christus te verkondigen?
9. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we altijd de liefde blijven benadrukken in de boodschap die we verspreiden en daar ook naar handelen?

De hervormers

De hervormers worden dus dikwijls door de Christelijke wereld als echte helden afgeschilderd, en we moeten ook zeker dankbaar zijn voor de revolutie die zij in gang hebben gezet. Wij moeten echter niet vergeten dat deze mensen ook niet perfect waren, en dat zij soms ook vrij extreem in hun standpunten konden zijn, tot het gevaarlijke aan toe.

Om maar twee voorbeelden te noemen: **Luther** verzette zich hevig tegen de afluathandel van de kerk en het idee dat men schuld kon afbetalen en de tijd in het purgatorium kon verkorten. Luther richt zich op het idee van genade en koppelt daarmee verlossing los van wat mensen doen in hun leven op aarde. Hij had daarmee een hele open theologische visie (gebaseerd op Augustinus' ideeën) voor zijn tijd. Maar verrassend genoeg had hij tegelijkertijd ook weer heel sterke standpunten ten opzichte van Joden en Turken (= daarmee bedoelde hij Islamieten). Vooral naar het einde van zijn leven toe werd Luther steeds vuriger in zijn standpunten vanwege zijn theologische focus op de eindtijd. Zo benadrukte hij dat de Joden met hun 'valse leer' met betrekking tot de Schrift een bedreiging vormden voor de Christenen en het evangelie. Hij gebruikte zeer harde taal daarvoor. Daarnaast kwamen de Islamitische Turken ook nog eens oprukken richting Duitsland. Hij zag dat als een aanval van de duivel in de eindtijd op alle fronten...

De antisemitische sentimenten in Europa in de eeuwen daarna zijn helaas uit dit soort overtuigingen voortgevloeid...

Daarnaast had bijvoorbeeld **Calvijn**, ondanks zijn grote bijdrage aan de theologie, ook een mindere kant. Op zijn verzoek werd Michael Servetus, een Spaanse arts en theoloog die de traditionele doctrine van de drie-eenheid verwierp, in Genève gevangengenomen. Hierna begon een proces tegen de Spaanse geleerde waarna hij door het Concilie van Genève ter dood werd veroordeeld. Hij werd in 1553 op de brandstapel verbrand, waar Calvijn en andere calvinisten én katholieken achterstonden.

10. Hoe gaan wij om met deze minder mooie kant van de vroege dagen van het protestantisme? Proberen we dat weg te stoppen of daar ook eerlijk over te zijn?

11. Durven we ook kritisch te kijken naar het verleden van onze eigen kerk en toe te geven waar we fouten hebben gemaakt?

12. Hoe zouden we de fouten die wij als kerk hebben gemaakt kunnen omzetten in positieve leerervaringen waar wij in de toekomst iets mee kunnen?

13. Hoe toont het voorbeeld van Luther aan dat woorden een grote impact hebben en dat we op moeten passen met wat we zeggen en leren?

